

KONCERTNI BONTON

Ideja: učitelji Glasbene šole Jesenice

Uredniški odbor: Natalija Šimunović Cilenšek, Monika Korbar

Besedilo: Natalija Š. Cilenšek

Karikature: Matjaž Poklukar

Lektoriranje: Branka Smole

Oblikovanje in tisk: Antus Jesenice

Izdala in založila: Glasbena šola Jesenice

Za založbo: Martina Valant

Naklada: 500 izvodov

Jesenice, oktober 2010

UVERTURA

Verjetno veste, da se pred vsako opero najprej oglasi UVERTURA: glasbena instrumentalna stvaritev, ki pripravi poslušalce na dve, triurno predstavo glasbene drame s pevci, baletniki in obilo čustvi, ki jih skladatelj razgrne poslušalcem v svojih melodijah.

Tako tudi naš koncertni bonton pravkar dobiva malo besedno uverturo, ki naj vas, dragi učenci, starši, učitelji in vsi drugi poslušalci nastopov na Glasbeni šoli Jesenice ponese pred prag stvari, ki bi jih vam radi povedali s to publikacijo.

Da je napočil čas, ko moramo spet spregovoriti o lepem obnašanju, se strinjamo vsi: starši, učitelji, celo otroci. Moč subkulturnih trendov, permisivnih zank, v katere smo se ujeli, se iz leta v leto bolj poznajo tudi na našem malem odru. Kje drugje kot na odru je etiketa bolj pomembna? Tam je na razstavi vsak naš gib, obleka, odnos. Prav tako pa kot poslušalci, pasivni udeleženci prireditev doprinesemo k tonusu nekega dogodka: s svojo obleko, obnašanjem, navdušenjem...

Vsi kdaj zagrešimo kakšno nerodnost, zgodi se spodrseljaj, neugoden trenutek. Ko pa grda navada preide v prakso, postane izvajanje včasih moteče za vse: nastopajoče, poslušalce. Na stvari, ki jih že dobro poznate, bi vas torej radi opozorili, mogoče jih boste tudi vi z ilustracijami Matjaža Poklukarja (sicer neutrudnega obiskovalca naših prireditev) nasmejani pokazali svojim otrokom, ki bodo tako od vas preko nas izvedeli, kaj je to koncertni bonton.

V GLASBENI ŠOLI vsak hrup zelo moti pouk. Zato je po hodnikih potrebno hoditi tiho: glasno govorjenje in divjanje ne sodita v nobeno šolo, še najmanj v glasbeno.

Na koncert je priporočljivo priti pet minut prej, se tiho in udobno namestiti in izklopiti mobilni telefon.

Če začetek zamudimo, se premikamo do stola samo med ploskanjem.

Obleka naj ne bo neprimerna: kratke hlače, trenirke...ne sodijo na koncert. Tudi nastopajoči so poskrbeli, da imajo na sebi »nobl« obleko, v kateri se počutijo lepo in udobno.

Nastopajočega po uvodnem priklonu pozdravimo s ploskanjem. Na stop pazljivo in zbrano poslušamo, ne šumimo s papirjem, ne klepetamo. Majhni otroci, ki se naveličajo poslušanja, motijo nastopajoče in ostale poslušalce, prav tako je moteče preglasno kašljanje...

Pozorni smo na program, ki ga bomo slišali, saj na programskem listu lahko razberemo, kdaj smemo ploskati (med večstavčnim delom NE!).

Če je pri izvedbi prisoten dirigent, je stvar preprosta: ploskamo šele, ko dirigent spusti roki.

Ob končanem nastopu glasbenika nagradimo z aplavzom, lahko celo z glasnim BRAVO, če nam je bilo izvajanje še posebej všeč.

Zelo nekulturno je spremljati samo nastop svojega otroka. V izjemnih primerih, ko nikakor ne moremo ostati do konca koncerta, tiho in neopazno zapustimo dvorano, seveda med ploskanjem.

Po koncertu čestitamo nastopajočemu: ob samostojnem koncertu, solistični točki, zaključku šolanja...so rože in druge male pozornosti na mestu.

Bonbon ali bonton

Neža in Azra sta prvič trčili skupaj v otroškem peskovniku. Bili sta še v plenica, ko sta skupaj počasi in vztrajno napravili lepo potičko. Mami sta ju komaj pravi čas ustavili, da nista svoje peščene potičke prav zares tudi pomalicali...! No, od takrat naprej sta pravzaprav nerazdružljivi! Od peščene potičke se je nabralo že desetletje skupnih spominov iz vrtca, šole, igrišča... in tako kot sta včasih skupaj lopatkali po pesku, zdaj rišeta šolske plakate, tretja matematične orehe in prepevata najnovejše popevke.

Njune poti se razidejo šele, ko se vsaka posveti svojemu konjičku. Izbrali sta dve čudoviti, a precej različni dejavnosti: Azra glasbo, Neža pa šport. Tako Azra skoraj vsako popoldne odide v glasbeno šolo, kjer se že četrto leto uči igranja na klavir. Neža pa prav tako vsako popoldne ali pa zvečer odhaja na treninge odbojke. Njuno druženje po šoli kar pogrešata. Neža dostikrat ni mogla razumeti, da mora Azra vaditi klavir še po tem, ko pride z glasbenega pouka. A počasi se je navadila tudi, da je Azra ostajala vedno več časa za klavirjem, tudi ko ni bila na "treningu" v glasbeni.

„Pač, zdaj delava vsaka drugačne potičke,“ si je mislila.

Neža je nekoč povabila Azro na tekmo. Uau! Kakšna eksplozija čustev, vzklikov, hrupa! Ekipa, ki se je na igrišču borila za zmago, je Nežo dobesedno posrkala vase in Azra je kar malo ljubosumno opazovala, kako močni so skupaj ljudje, ki se vsak po svojih močeh trudijo svoje športne veščine pretopiti v skupno zmago! Pa publika! Navijaška sproščenost, sladkanje s kokakolo, kokicami, bonboni, sklepanje prijateljstev... "Neža se ima lepše kot jaz," je bila razočarana Azra.

Po obisku tekme je v razbitih steklenicah in pretepu opitih navijačev spoznala tudi povsem nešportno stran športa, a domov je prišla v prepričanju, da je Neža srečnica, ker lahko nastopa v takem kul vzdušju! S tesnobo se je spomnila, kako gre ona včasih težko na oder, kjer je sama samcata z znanjem, ki si ga je uspela v samotni sobi nabrati v osamljenih urah vadenja...buuu...Zakaj sploh vztraja?! Pa kako jo je vedno strah, da bo pozabila prave note, vrstni red...Pri Neži na odbojkerskem igrišču vsega tega ni bilo videti.

Ko pa se je trenutek zatem domislila užitkov, ki ji preplavljajo telo in dušo, ko ji uspe lepo zaigrati skladbo, ko jo poslušalci nagradijo z aplavzom in se babica čudi, kako veliko se je naučila od zadnjega nastopa, je vedela, zakaj vztraja. Ker preprosto ne more brez melodij, ki jih vedno znova odkriva v svojem malem svetu črno belih tipk. Ta pa postaja vedno bogatejši, vanj bi rada povabila tudi svojo veliko prijateljico.

Hotela je Nežino potrditev, da je lahko tudi na njeni „tekmi“, z njeno igro prstov po črnobelih tipkah, na nastopu v glasbeni šoli, lepo! Da so tudi trenutki, ko glasbenik namesto žoge, s svojimi notami očara občinstvo. Čisto drugače, a mogoče še bolj čarobno!

Napočil je sneženi večer, dva dni pred božičem. Vse mesto se je pripravljalo na praznovanje vsega lepega, toplega, ljubeznivega. V glasbeni šoli so ta čas vsako leto pripravili še posebej slavnosten koncert. Letos je čast igrati na tem gala dogodku doletela tudi Azra.

Kot nalašč, to je bila priložnost, da jo sliši Neža! Azra jo je povabila in ji dajala še zadnje napotke:

"Pazi, pri nas je malo drugače. Nič zamujanja, prosim!"

"Saj me ne bodo opazili, Azra. Trening imam, ko končam, bom pa tiho smuknila, saj si šele petnajsta na vrsti!"

"A vidiš, tega sem se bala," je bila neizprosna Azra.

"Boš morala priti prej s treninga, ali pa se, če res ne gre drugače, ob aplavzu premikati po dvorani do sedeža."

"No prav, bom pa poskusila hitro prišibat, direkt, saj veš," je obljubila Neža. Azra je preveč dobro poznala svojo športno prijateljico in jo je spet opozorila:

"No, nikar ne hodi v trenirki na koncert, pa ne štokrljaj in ne bodi glasna kot zadnjič, ko si me prišla čakati na teorijo!"

Zdaj je Neža postala že nejevoljna:

"Jo, a je sploh mogoče uživati na takem dogodku, ko je toliko pravil in komplikacij? A bom lahko vsaj navijala zate?" se je zdaj že malo hecala Neža.

Azra je bila na tistem kar zadovoljna, saj je Neža vsaj začela razmišljati o bontonu.

"Ja, lahko boš navijala: z aplavzom ob koncu skladbe, če ti bo všeč. Lahko celo zavpiješ BRAVO! No, ne pozabi, ob pol sedmih, pričakujem te. Zdaj se pa grem domov v miru pripraviti."

Božični koncert Glasbene šole Jesenice je bil res slavnostni dogodek, kar je dokazal vsak nastopajoči s svojim obnašanjem, obleko, nastopom, priklonom. Oder je kar puhtel od raznih gibov, ki so jih glasbeniki skozi stoletja odrskega muziciranja po nenapisanih pravilih obvladali, kot recimo držanje žlice v roki. Neža je bila odkrito navdušena: kako lahkotno je Azra priplavala na oder! V lepi obleki in svetlečih čevlji se ona na igrišču prav zagotovo ne bi tako izkazala, kot se je Azra sama samcata na odru, s kopico črnih in belih tipk ...in s svojimi prsti, ki jih je prej urila, urila, tako kot Neža svoje, pa vendar povsem drugače! Ne, tega Neža ne bi zmogla, tega zadrževanja diha, preden se oglasi prvi ton, pa ta tišina, pričakovanje...

"Bravo, Azra!" Neža je zakričala, da so drugi poslušalci kar pogledovali in se nasmihali. Očarana je opazovala, kako se Azra priklanja, kot bi tudi to trenirala pri nekakšni dvesto let stari gospe Glasbi.

"Kapo dol, muzikontarji," je še rekla in odvila bonbon, ravno ko se je violinist pripravljaj na nastop. Gospa, ki je sedela poleg nje, jo je motreče pogledala in Neža se je brž spomnila:

"Seveda, bonbona se ji je zaluštal, ponuditi ga moram tudi njej!"

A, ko je je gospe ponudila bonbon, je ta rekla:

"Punca, ne bonbon, bonton rabiš za takle koncert!"

U, je bilo Nežo sram. A gospa se je le nasmehnila in ji zašepetala:

"Pa vendar, hvala lepa, vseeno ga bom polizala, da ne bom kašljala, ker bi potem še bolj motila nastopajoče. Samo odviti ga moraš drugič med aplavzom, punči," je še dodala.

Neža je bila sedaj bolj sproščena, saj je videla, da tudi bonton ni tako grozen, ne boli, in z lahkoto se ga držiš, ko enkrat malo bolj razumeš, kaj se na odru dogaja.

Ob koncu je počakala Azro, ki je kot kakšna zvezdnica prišla iz zaodrja. Neža je Azri čestitala, tako kot je videla gospo Bonton čestitati dirigentu orkestra. Le rož ni imela za Azro. Pa se je znašla:

"Azra, čestitam, odlično si igrala! Rož pa nimam...aha," je pobrskala po žepu, "lahko ti dam bonton!" in je Azri pomolila bonbon.

"Bonbon, hvala!" jo je popravila Azra.

"Vidim, da ti je tole kulturno ozračje kar malo pojme zmešalo."

"Ja," je pritrdila Neža, "nič odbojke, nič skakanja, nič vpitja, nobenega rezultata, pa imam vseeno občutek, da spremljam domov zmagovalko tekme. Azra, še me povabi na koncert!"

In snežinke so uprizorile pravi baletni ples okrog glav dveh princes, vsake iz svojega kraljestva.

EPILOG

Da ob koncu ne bi slučajno mislili, da se učitelji počutimo tako brezmadežne , da vam iz višine trosimo nauke. Nasprotno: tudi mi drug drugega opominjamo na napake in spodrsaljaje, skušamo razumeti stiske nastopajočih, poslušalcev in zato bomo po vsakem nastopu veseli, če nam boste svoje dobrohotno kritično mnenje oddali v naš beli nabiralnik.

Tako bo vsak nov koncert lahko še bolj prijazen nastopajočim in poslušalcem.

